

МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра дошкільної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

Брежнева О.Г.

2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП.Н.21 Теорія і методика співпраці ДНЗ з родинами

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Освітньо-професійна програма Дошкільна освіта
(назва)
спеціальність 012 Дошкільна освіта
(код та найменування)
спеціалізація _____
(назва спеціалізації)
факультет філології та масових комунікацій
(назва факультету)

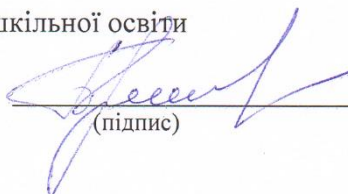
Робоча програма
Теорія і методика співпраці ДНЗ з родинами
для студентів ОПП **Дошкільна освіта**
Спеціальністю (напрямом підготовки) **012 Дошкільна освіта**

Укладач: Бухало О.Л., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні **кафедри дошкільної освіти**

Протокол від “27” серпня 2019 року, № 1

Завідувач кафедри дошкільної освіти

(Брежнєва О.Г.)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка (шифр і назва)	Нормативна	
Модулів – 2	ОПП: Дошкільна освіта ПП.Н.21 Спеціальність: <u>012 Дошкільна освіта</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>Проект-презентація</u> (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		8-й	8-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента - 2	Перший рівень вищої освіти: <u>бакалавр</u>	20 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	8 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		45 год.	67 год.
		Індивідуальні завдання:	
		9/5 год.	
Вид контролю:			
Екзамен			

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 40:60

для заочної форми навчання – 25:75

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу «Теорія і методика співпраці ДНЗ з родиною» – є обґрунтування важливості соціальної ролі родини, особливості співпраці сімейного і суспільного дошкільного виховання, знайомство їх з видами, особливостями, функціями сучасної родини, розкриття змісту основних форм співпраці з родиною, знайомство з особливостями, сучасними тенденціями розвитку сімейного виховання, документами, що регламентують і регулюють сімейну політику України.

Завдання курсу:

1. Сприяти міцному усвідомленому засвоєнню студентами змісту і суті курсу «Теорія і методика співпраці ДНЗ з родинами», розумінню ролі родини і дошкільного закладу у виховання дошкільників;
2. Ознайомити зі змістом та основними формами співпраці з родинами в умовах дошкільного закладу і поза ним;
3. Ознайомити майбутніх вихователів із системою законодавчих документів, що регламентують сімейну політику і захищають дитинство.
4. Опанувати практичні методи та прийоми співпраці дошкільного закладу із родинами;
5. Виховувати прагнення й інтерес до організації взаємодії дошкільних закладів з родинами.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі: початковий курс входить до складу нормативних дисциплін загальної підготовки.

Передумови для вивчення дисципліни. Успішне оволодіння програмою передбачає попереднє вивчення студентами таких навчальних дисциплін «Педагогіка загальна», «Психологія загальна», «Вступ до спеціальності», «Педагогіка загальна», «Основи педагогічної майстерності» тощо.

Результати навчання: Формулювання результатів навчання для нормативних дисциплін базується на результатах навчання, визначених відповідною освітньою програмою (програмних результатах навчання):

1. Демонструвати знання основ історії дошкільної та педагогічної освіти, ясно та логічно висловлювати одержані базові знання, демонструвати розуміння теорії і вміти реалізувати методи критичного аналізу.
2. Демонструвати спроможність ефективно застосовувати засоби, методи й форми навчання, реалізовувати методики і педагогічні технології навчання та виховання дітей дошкільного віку, знання основних типів занять, їхньої структури та методики проведення.
3. Демонструвати здатність розв'язувати широке коло педагогічних проблем та задач шляхом розуміння їх фундаментальних основ та використання як теоретичних, так і експериментальних методів, засвоєних з програми психолого-педагогічного циклу.
4. Демонструвати навички педагогічного менеджменту.
5. Демонструвати здатність застосовувати сучасні технології проектування освітньої діяльності.
6. Демонструвати вправність в плануванні освітнього процесу у закладі дошкільної освіти.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні: **знати:** теоретичні засади курсу «Теорія та методика співпраці ДНЗ з родиною»; стилі і типи сімейного виховання; основні форми роботи ДНЗ з батьками; **уміти:** планувати та проводити просвітницьку роботу з батьками дітей дошкільного віку з різних питань виховання і навчання.

Зміст курсу передбачає проведення лекційних, семінарських занять та організацію самостійної (індивідуальної) роботи студентів. На лекціях логічно і послідовно викладаються найбільш загальні наукові питання програми. Лекції дають основи наукових знань, визначають напрями роботи на семінарських заняттях і завдання для самостійної

роботи студентів. Семінарські заняття уточнюють, конкретизують і систематизують знання, здобуті під час лекцій та самостійної роботи, розвивають педагогічне мислення, вміння вести дискусію, робити повідомлення, доповіді. Самостійна робота студентів (вивчення літератури, виконання практичних завдань тощо) спрямована на поглиблене вивчення програмового матеріалу. Контроль за самостійною роботою здійснюється в усіх формах аудиторних занять, в процесі індивідуальної роботи зі студентами, при написанні ІНДЗ та іспиту.

3. Програма навчальної дисципліни

Зміст і завдання курсу „Теорія та методика співпраці дошкільного навчального закладу з родинами”.

Зміст і завдання курсу полягає в тому, щоб допомогти вихователю у формуванні справді єдиного і повноцінного соціального середовища для щасливого життя і правильного виховання кожної дитини. При цьому під повноцінним соціальним середовищем слід розуміти не тільки зовнішні, організаційні умови, а й єдині норми та стилі спілкування дорослих з дитиною, гуманне ставлення до малюка, повага до його потреб у спілкуванні з дорослими і товаришами, в цікавих іграх і спостереженнях, предметно практичній діяльності, а також у схваленні, позитивній оцінці батьками і вихователями своєї особистості в цілому і конкретних вчинків або дій. Повага до особи дитини, особистісний підхід передбачає також чуйне, бережливе ставлення батьків і вихователів до її інтересів, здібностей і нахилів, які починають виявлятися уже в дошкільні роки, обов'язкове врахування вихователями умов життя дитини в сім'ї.

Принципи і методи організації роботи дитячого садка з родинами.

Батьківська любов, двосторонні відносини, що передбачають двох учасників – маму (тата) і дитину, яких пов'язують взаєморозуміння, взаємоповага і взаємна симпатія. Методи вивчення сім'ї – інструменти, за допомогою яких збирається, аналізується, узагальнюються дані, що характеризують сім'ю, а також розкриваються взаємозв'язки та закономірності домашнього виховання. Психолого-педагогічні методи – методи за допомогою яких одночасно і вивчаються, і коректується педагогічна позиція батьків (бесіда, спостереження, метод емпатійного слухання, виконання дитиною у присутності когось із членів сім'ї практичного завдання, відвідування вихователем сім'ї дитини; психолого-педагогічний тренінг. Методи визначення положення дитини в сім'ї – рисуночка методика; проєктивні методики; ігрові завдання; методика коментування картинок; методика завершення розповіді; методика не закінчених речень.

Взаємодія сім'ї та дошкільних закладів у вихованні дітей.

Сім'я як безпосереднє соціальне оточення має максимальні порівняно з будь-якими іншими соціальними інститутами можливості для поступового залучення зростаючої особистості до світу соціальних і емоційних цінностей, до виконання незнайомих і водночас соціально значущих ролей, до оволодіння знаннями, вміннями й навичками, необхідними дитині для становлення її соціальної й емоційної компетентності. Учені виділили три чинники впливу сім'ї на розвиток дитини: емоційний характер сімейного виховання, широту діапазону сімейного впливу, його тривалість. Кожний окремо і всі разом, вони визначають особливість і незамінність сім'ї для соціально-емоційного розвитку дошкільника.

Завдання дошкільних закладів у роботі з сім'єю.

Робота з родинами важлива і складна ланка діяльності вихователя та інших працівників дошкільного закладу. Вона спрямована на розв'язання таких завдань: - встановлення єдності у вихованні дітей; - педагогічна освіта батьків; - вивчення й поширення передового досвіду сімейного виховання; - ознайомлення батьків з життям і роботою дошкільного закладу. На виконання цього завдання спрямовано всю роботу яка провадиться в дошкільному закладі з сім'єю. Допомогати батькам в оволодінні знаннями про дитину, про закономірності її розвитку, шляхи впливу на неї з метою всебічного

гармонійного розвитку, підготовки до навчання в школі. Вихователь відвідуючи сім'ї, бесідує з батьками, спостерігаючи за дітьми, відмічає позитивний досвід організації життя дітей у вечірній час, у вихідні дні, вмілий вплив батьків на їхні інтереси вчинки.

Особливості сімейного виховання дошкільників.

У сім'ї дитина утримує перші уявлення про себе та інших людей, розвиває необхідні для життя соціальні почуття, навички спілкування і спільної діяльності. Родина створює передумови для взаємопроникнення світу дітей і дорослих, що є важливим чинником соціалізації особистості. Унікальні виховні можливості сім'ї впливають на людину протягом усього її життя. Характерною особливістю виховного впливу сім'ї є його первинність. Йдеться про те, що сім'я є першим джерелом цього впливу, а як зазначив Ж.-Ж. Руссо кожен наступний вихователь значно слабше впливає на дитину ніж попередній. Крім того, процес виховання в сім'ї є більш природним ніж у виховному закладі. Взаємодія у сім'ї передбачає ширші можливості для дитини бути суб'єктом діяльності, ніж у дошкільних закладах у яких вона є більш зарегламентованою.

Форми і зміст роботи дошкільного закладу з сім'єю.

З метою встановлення взаємодії з кожною родиною, ознайомлення з побутом, системою виховання дитини, щоб встановити необхідні взаєморозуміння і довір'я, працівники дошкільних закладів вдаються до різноманітних форм індивідуальної роботи з батьками: бесід; консультацій; - відвідування сімей; - запрошення батьків до дитячого садка. У роботі з родиною є такі проблеми, які доцільніше ставити на обговорення колективу батьків. До таких проблем належить: авторитет батьків, роль сім'ї у вихованні дитини.

Шляхи формування педагогічної культури і компетенції батьків.

Соціально відповідальні батьки багато зусиль затрачають для того, щоб їхні діти вирости доскональними особистостями, максимально само реалізувалися в житті. Однак ці зусилля не завжди дають очікувані результати, що великою мірою залежить і від системи сімейних цінностей, рівня особистісної культури кожного з батьків, у тому числі педагогічної культури. Педагогічна культура батьків – це осмислений, а іноді й не усвідомлений досвід власного дитинства, результат освіти, самоосвіти, психологічного розвитку особистості. Особливо вона актуалізується з народженням дитини, яка своєю появою на світ, своїми кроками у світ і пожиттю стимулює бурхливий розвиток педагогічної культури батьків.

Батьківський авторитет та його значення у вихованні дітей.

Виховання у родині ґрунтується передусім на авторитеті батьків, оскільки для дитини перших років життя зміст їх авторитету, за словами А. Макаренка полягає в тому, що він не вимагає ніяких доказів, приймається нею як безсумнівна гідність старшого, як його сила і цінність. Авторитет реалізує себе у впливі особи, життєвому досвіді, заснованому на знаннях, моральних чеснотах. Переваги авторитетних для дитини батьків ґрунтується на їхніх знаннях, уміннях, досвіді, зрілості, а не на зверхності або поблажливості. Справжній батьківський авторитет виростає на любові до дітей.

Реалізація педагогічних вмінь батьків у всебічному вихованні дошкільників.

У дошкільному дитинстві закладаються основи здоров'я, виховуються основні риси особистості людини. Родини разом з дошкільними закладами мають створювати сприятливі умови для оптимального фізичного, розумового морального, естетичного та трудового розвитку.

Програмовий зміст

Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти проблеми співпраці ДНЗ з родинами

Тема 1. Взаємодія родини та ДНЗ щодо виховання дошкільника

Тема 2. Психолого-педагогічні умови взаємодії ДНЗ та родини

Змістовий модуль 2. Методика співпраці дошкільних навчальних закладів з родиною

Тема 1. Роль дошкільної установи в підвищенні педагогічної культури сім'ї.

Тема 2. Моделі організації партнерської взаємодії з родиною.

Змістовий модуль 3. Робота з батьками в додаткових закладах дошкільної освіти
 Тема 1. Умови успішної співпраці сім'ї і педагогів у додаткових закладах освіти.
 Тема 2 . Педагогічна підтримка сім'ї з дитиною раннього віку в групі короткочасного перебування

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		о	л	п	лаб.	інд.		с.р.	го	л	п	лаб.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти проблеми співпраці ЗДО з родинами												
Тема 1. Взаємодія родини та ЗДО щодо виховання дошкільника	13	4	2	-	-	7	13	2	-	-	-	11
Тема 2. Психолого-педагогічні умови взаємодії ЗДО та родини	12	2	2	-	-	8	13	-	2	-	-	11
Разом за змістовим модулем 1	25	6	4	-	-	15	26	2	2	-	-	22
Змістовий модуль 2. Методика співпраці ЗДО з родиною												
Тема 1. Роль дошкільної установи в підвищенні педагогічної культури сім'ї.	15	4	4	-	-	7	15	2	2	-	-	11
Тема 2. Моделі організації партнерської взаємодії з родиною.	12	2	2	-	-	8	15	2	2	-	-	11
Разом за змістовим модулем 2	27	6	6	-	-	15	30	4	4	-	-	22
Змістовий модуль 3. Робота з батьками в додаткових закладах дошкільної освіти												
Тема 1. Умови успішної співпраці сім'ї і педагогів у додаткових закладах освіти.	13	4	2	-	-	7	14	2	-	-	-	12

Тема 2. Педагогічна підтримка сім'ї з дитиною раннього віку в групі короткочасного перебування	16	4	4	-	-	8	15	2	2	-	-	11
Разом за змістовим модулем 3	29	8	6	-	-	15	29	4	2	-	-	23
Усього годин	81	20	16	-	-	45	85	10	8	-	-	67
Модуль 2												
ІНДЗ	9		-	-	9	-	5		-	-	5	
Усього годин	90	20	16	-	6	45	90	10	8	-	5	67

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1.	Взаємодія родини та ЗДО щодо виховання дошкільника	2	-
2.	Психолого-педагогічні основи та шляхи взаємодії сім'ї та ЗДО.	2	2
3.	Моделі та форми організації партнерської взаємодії з сім'єю.	4	2
4.	Розвиток активності батьків у спільному з педагогами вихованні дітей.	2	2
5.	Професійна допомога педагогів закладів додаткової освіти дошкільників.	2	-
6.	Ранній педагогічний супровід та підтримка молоді сім'ї	4	2
	Разом	16	8

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Становлення проблеми співпраці ЗДО з родинами	7	11
2	Психолого-педагогічні основи взаємодії сім'ї та ЗДО.	8	11
3	Педагогічна культура батьків.	7	11
4	Співпраця ЗДО з батьками: шляхи взаємодії.	8	11
5	Моделі організації партнерської взаємодії з сім'єю.	7	12
6	Форми організації партнерської взаємодії з сім'єю.	8	11
	Разом	45	67

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання ІНДЗ захистом творчого проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу – це вид творчої роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, висвітлює рівень опанування знаннями з корекційної педагогіки та практичними вміннями аналізувати досліджувану проблему, відображає певний рівень навчальної компетентності студента. З даної дисципліни студент виконує індивідуально-дослідне завдання (творчий проект) за результатами вивчення змістових модулів.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час практичних занять і охоплює значний обсяг змісту навчального курсу.

Вид ІНДЗ – творчий проект. ІНДЗ має бути стислим, носити оглядовий характер. Повинно бути представлено у зручній для сприймання формі, бажано у вигляді мультимедійної презентації (PowerPoint, MovieMaker).

Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у табл.

Система оцінювання ІНДЗ

№ п/п	Критерії оцінювання, виконаної роботи	Максимальна бальна оцінка за критеріями
1	Обґрунтування актуальності обраної теми	1
2	Логіка викладення матеріалу	2
3	Визначення сучасного стану проблеми, її перспективність	2
4	Обізнаність у науковій та методичній літературі, широта представлених авторських позицій	2
5	Обґрунтування власної позиції	2
6	Оформлення роботи	1
	Разом	10

Характеристика рівнів виконання ІНДЗ:

Високий рівень виконання (10-9 балів): робота містить всі структурні компоненти. Наявна висока аргументованість висновків. Основна наукова інформація систематизована і представлена в описі. Методичні поради і висновки ґрунтовні, логічні. Наявне власне бачення проблеми дослідником, глибоке її знання. Науковий і фактичний матеріал оформлений аргументовано і доказово. Показані вміння самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати інформацію, користуватись джерелами інформації. Робота має творчий характер.

Достатній рівень виконання (8 – 7балів): Робота містить всі структурні компоненти. Основна наукова інформація систематизована і представлена в описі. Студент виявив знання в обсязі означеної проблеми. Володіє розумовими операціями аналізу, синтезу, узагальненням, вміє робити висновки. Матеріал роботи представлений логічно, обґрунтовано. Студент здатний самостійно опрацювати матеріал і оформлювати його у цілісну роботу, але не вистачає власних суджень, свого бачення щодо розв'язання обраної теми роботи.

Середній рівень виконання (6 - 4 балів): студент виявляє вміння працювати з науковими, методичними джерелами. Має утруднення в узагальненні, систематизації матеріалу. Методичні поради незмістовні. Відсутнє власне бачення розв'язання проблеми. Робота має більш описовий ніж аналітичний характер.

Низький рівень виконання (3-0 балів): Неякісне оформлення роботи. Студент відтворює незначну частину завдання, діє в межах поставлених умов, але виконання їх поверхове. Показує незнання спеціальної термінології. Не вміє здійснювати аналітичний опис наукового матеріалу. Має нечітке уявлення про проблему, що вивчається.

10. Методи навчання

Курс містить два змістові модулі, передбачає проведення лекційних, практичних (семінарських) занять, а також організацію самостійної роботи студентів. Семінарські заняття (традиційні, комбіновані; практичні заняття), індивідуальні заняття (консультації, тестування), самостійна робота студентів з підручниками та іншою навчальною літературою. Методи навчання: словесні (бесіди, дискусії, інструктажі); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (самостійна робота, індивідуальна робота);

проблемні (проблемне викладання, частково-пошукове, дослідне); інтерактивні (евристична бесіда, ділова гра, мозковий штурм, сензитивний та комунікативний тренінг, методи з використанням мультимедійних технологій тощо).

11. Критерії оцінювання

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою (для екзаменів і заліків).

Поточний контроль знань студентів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на лекціях семінарських заняттях та самостійну роботу.

Усний виступ та виконання письмового завдання, тестування	Критерії оцінки
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Доповнення виступу:

2 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, навели власні аргументи щодо основних положень даної теми.

1 бал отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з даної теми та висловили власну думку.

Складання словника основних термінів, що визначені програмою курсу (за темами): Програмою курсу визначений перелік ключових термінів, що розкривають зміст кожної теми.

2 бали нараховуються студентам, які не лише склали повний перелік визначених термінів з конкретної теми, а й можуть вільно розтлумачити їх зміст.

1 бал нараховуються студентам, які склали неповний перелік визначених термінів з конкретної теми і не можуть їх розтлумачити без конспекту.

Підготовка творчих завдань(есе, дайджест):

Есе – це самостійна творча робота, де у вільній формі висловлюються особисті думки на тему, передбачену робочою програмою. Головна мета есе – це самостійне викладення студентом на підставі опрацьованого матеріалу теми, проблеми, питання.

Дайджест – це добір уривків з різних джерел на певну тематику. У форматі дайджестів можна зробити системний аналіз будь-якого теоретичного положення, розкрити різні точки зору на будь-яку проблему, тему, питання та зробити узагальнюючі висновки.

2 бали отримують студенти, які можуть виокремити з різних джерел основні положення, структурно об'єднати їх, коротко проаналізувати кожне з них та зробити ґрунтовні узагальнюючі висновки

1 бал отримують студенти, які в цілому правильно виокремили основні положення кожного з джерел, але не зробили їх відповідного аналізу та узагальнюючих висновків..

Ведення конспекту першоджерел

2 бали отримують студенти, які опрацювали всю необхідну обов'язкову літературу, засвоїли її основні теоретичні положення, вміють їх пояснити і розтлумачити.

1 бал отримують студенти, котрі опрацювали не всю необхідну літературу, не завжди розуміють її вихідні теоретичні положення, поверхово їх пояснюють.

Модульний контроль знань студентів здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або комп'ютерного тестування.

Критерії поточної модульної оцінки знань студентів

Письмова контрольна робота або тестування	Критерії оцінки
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.

2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної в шкали.

- максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни, яка завершується заліком, становить за поточну успішність 60 балів, на заліку – 40 балів;
- при оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінку "*відмінно*", за європейською шкалою – A (див. шкалу оцінок), отримує студент за глибоке і повне опанування змісту навчального матеріалу, в якому він легко орієнтується, понятійного апарату, за уміння зв'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і в письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення. Оцінка "*відмінно*" ставиться, коли студент самостійно набуває практичних навичок з питань дошкільної освіти, який глибоко засвоїв основні

поняття, а також вміє раціонально застосувати отримані знання із врахуванням особливостей. Студент не повинен вагатися при видозміні запитання, повинен робити детальні та узагальнюючі висновки.

Оцінку "**добре**", за шкалою ECTS – В, отримує студент за повне засвоєння навчального матеріалу, володіння понятійним апаратом, орієнтування в вивченому матеріалі, свідоме використання знань для вирішення практичних завдань, грамотний виклад відповіді, але у змісті і формі відповіді мали місце окремі неточності (похибки), нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента повинна будуватись на основі самостійного мислення.

Оцінку "**добре**", за шкалою ECTS – С, отримує студент за правильну відповідь з двома-трьома суттєвими помилками.

Оцінки "**задовільно**", за європейською шкалою D, заслуговує студент, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, що справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент слабо знає структуру курсу, допускає помилки у відповіді, засвоїв і набув практичних навичок у використанні відомих методів обробки із застосуванням типових реалізацій. Вагається при відповіді на видозмінене запитання, разом з тим студент володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.

Оцінки "**задовільно**", за шкалою ECTS – E, заслуговує студент за неповне опанування програмного матеріалу, але отримані знання і набуті практичні навички відповідають мінімальним критеріям оцінювання.

Оцінка "**незадовільно**", за шкалою ECTS – FX, виставляється, коли студент має розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "**незадовільно**" виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткових знань з курсу.

Оцінка "**незадовільно**", за шкалою ECTS – F, виставляється студенту за повне незнання і нерозуміння навчального матеріалу або відмову від відповіді і передбачає повторне навчання студента з дисципліни. За повне незнання і нерозуміння навчального матеріалу або відмову від відповіді за європейською шкалою виставляється оцінка F, яка передбачає повторне навчання студента з дисципліни.

12. Засоби оцінювання

В основі модульного контролю з дисципліни лежить накопичення оцінок (балів) за певний період навчання. Цей період включає різні види діяльності студента: роботу на семінарських заняттях, виконання тестів, модульних контрольних робіт, написання рефератів, підготовку творчих завдань та інше. Сума балів виступає в ролі кількісного показника якості роботи кожного студента. За основу оцінювання досягнень студентів використана 100 - бальна шкала.

Модуль 1 - поточного тестування - передбачає відпрацювання студентами матеріалу семінарських занять за двома змістовими модулями, а також проведення тестування наприкінці кожного змістового модуля. Модуль 2 - індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) - передбачає перевірку і захист роботи за певною темою.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі засоби:

- **усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, доповіді, презентація рефератів тощо.

- **письмового контролю:** модульне письмове тестування, реферат, конспекти занять.

- **комп'ютерного контролю:** презентації доповідей та творчих проєктів.

- **самоконтролю:** самооцінка своїх знань, самоаналіз.

Принципи контролю за успішністю: пред'явлення єдиних вимог; об'єктивність,

систематичність, системність, індивідуальний характер контролю; диференційований контроль.

Функції контролю (контрольна, навчально-виховна, організаторська, розвивальна, стимулювальна, управлінська, діагностична, прогностична).

Форми контролю - усне чи письмове опитування, колоквиум, полілог, семінар, тестування, реферат, презентація, конспектування, складання анотацій, аналіз проведених занять тощо.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
10	10	10	10	10	10		

14. Інструменти, обладнання програмне забезпечення

Для вивчення матеріалу дисципліни застосовуються аудіовізуальні (мультимедійні, презентаційні) технології, які підвищують наочність, інформативність у подачі інформації, дозволяють оптимізувати процес проведення занять.

15. Рекомендовані джерела інформації

1. Антонова Т., Волкова Е., Мишина Н. Проблема и поиск современных форм сотрудничества педагогов детского сада с семьей ребенка // Дошкольное воспитание. 1998. № 6.
2. Арнаутова Е.П. Основы сотрудничества педагога с семьей дошкольника. М., 1994.
3. Базовий компонент дошкільної освіти України: Науковий керівник: А.М. Богуш, дійсний член НАПН України, проф., д-р пед. наук.; Авт. кол-в: Богуш А.М., Беленька Г.В., Богініч О.Л., Гавриш Н.В., Долинна О.П., Ільченко Т.С., Коваленко О. В., Лисенко Г. М., Машовець М.А., Низковська О.В., Панасюк Т.В., Піроженко Т.О., Поніманська Т.І., Сідельнікова О.Д., Шевчук А.С., Якименко Л.Ю. – К.: Видавництво, 2012. – 26 с.
4. Белкин А С. Ситуация успеха. Как ее создать. М., 1991.
5. Белкин А.С. Знаете ли вы своего ребенка? М., 1986.
6. Бениаминова М.В. Воспитание детей. М., 1981.
7. Беленька Г.В., Богініч О.Я., М.А. Машовець. Здоров'я дитини від родини. Як виховати в сім'ї здорову дитину від народження до повноліття. – К.: 2006.
8. Взаємодія ДНЗ та сім'ї / уклад. О. А. Рудік, І. В. Молодушкіна — Х. : Вид. група «Основа», 2013. – 222, [2] с. – (Серія «Дошкільний навчальний заклад. Вихователю»).
9. Воспитание дошкольника в семье: Вопросы теории и методики / Под ред. Т.А. Марковой. М., 1979.
10. Воспитатели и родители: из опыта работы / Сост. Л.В. Загик, М.В. Иванова. М., 1985.
11. Григорьева И., Козлова Л. Как мы работаем с родителями // Дошкольное воспитание. 1998. № 9.
12. Дитина: Програма виховання і навчання дітей від двох до семи років (3-тє видання, доопрацьоване і доповнене) / наук.кер. проекту: О.В. Огневюк, К.І. Волинець, наук. кер. програмою: О.В. Проскура та ін.. – К.: Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. – 492 с.
13. Загик'Л.В., Куликова Т.А., Маркова Т.А. и др. Воспитателю о работе с семьей: Пособие для воспитателя детского сада / Под ред. Н.Ф. Виноградовой. М., 1989.
14. Зверева О.Л., Ганичева А.Н. Семейная педагогика и домашнее воспитание. М.,1999.
15. Иванова Г.М., Краснова СП. В детском саду — как дома. Волгоград, 2000.
16. Каньоса Н.Г. Навчально-методичний підготовлено відповідно до чинної програми курсу

- «Теорія та методика співпраці ДНЗ з родинами» підготовки спеціаліста галузі знань 0101 Педагогічна освіта 6.010101 «Дошкільна освіта».
17. Карпенко И.А., Петровский В. А. Контакт между воспитателем и родителями как условие преемственности между детским садом и школой. Лиепая, 1986.
  18. Киреева Л.А., Мамайчук И.И. Психолого-педагогическая помощь семье. Л., 1986.
  19. Ковалев СВ. Психология семейных отношений. М., 1987.
  20. Ковалев СВ. Психология современной семьи. М., 1985.
  21. Ковбас Б., Костів В. Родинна педагогіка: У 3-х томах Том І. Основи родинних взаємовідносин. – Івано-Франківськ, 2006. – 288 с.
  22. Ковтун О. Єдиний освітній простір для педагогів, батьків та їхніх дітей – Практика управління дошкільним закладом, 2014 – № 4 – с. 7-15.
  23. Корчак Я. Как любить ребенка. М., 1990.
  24. Куликова Т.А. Семейная педагогика и домашнее воспитание. М., 1999.
  25. Ладивір С. Родинні джерела духовності // Дошкільне виховання, 2012 - №5 – с. 6-9.
  26. Лесгафт П.Ф. Семейное воспитание ребенка и его значение. М., 1991.
  27. Маленкова Л.И. Педагоги, родители и дети (воспитателю, классному руководителю о работе с родителями). М., 1994.
  28. Манилюк Ю. Оптимальна модель педагогічної взаємодії у дитсадку // Дошкільне виховання, 2012. – С. 11-14.
  29. Манина И., Рожкова Т. Дети, воспитатели, родители // Дошкольное воспитание. 2001. № 1.
  30. Минияров В.М. Психология семейного воспитания (диагностико-коррекционный аспект). М.; Воронеж, 2000.
  31. Никитин Б.П., Никитина Л.А. Мы, наши дети и внуки. М., 1989.
  32. Никитина Л.А. Мама или детский сад. М., 1990.
  33. Сухарева Л.С. Піклуємось разом з батьками. Робота з батьками дошкільників. – Х.: Вид. група „Основа”: „Тріада”, 2008. – 128 с. (Серія: „ДНЗ. Вихователю”.)
  34. Сухомлинский В. Как воспитать настоящего человека // В. Сухомлинский. Избранные произведения в пяти томах. – К : Рад. шк., 1979. – Т. 2. – С.159-44.
  35. Товкач І.Є. Хочу бути мамою, хочу бути татом. Навч. – метод. посібник. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. – 368 с.